

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 47 din 21 ianuarie 2010

HOTĂRÂREA
din 31 martie 2009,
definitivă la 14 septembrie 2009,
în Cauza Mihuță împotriva României
(Cererea nr. 13.275/03)

În Cauza Mihuță împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 10 martie 2009,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 13.275/03) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Nicușor Mihuță (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 4 martie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La data de 3 ianuarie 2008, președintele Secției a treia a decis să comunice cererea Guvernului. Astfel cum prevede art. 29 § 3 din Convenție, acesta a mai decis să se analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamantul s-a născut în anul 1965 și locuiește în Tarragona (Spania).

5. La data de 19 martie 2002, reclamantul a fost arestat, la ordinul procurorului de la Parchetul de pe lângă Tribunalul Hunedoara, sub învinuirea că ar fi folosit ilegal calitatea de erou al Revoluției din Decembrie 1989 pentru a obține avantaje fiscale. Arestarea sa preventivă a fost prelungită de tribunal la fiecare 30 de zile.

6. La data de 1 iulie 2002, prin rechizitoriul parchetului, reclamantul și alți inculpați, printre care și S.I., au fost trimiși în judecată. Printr-o încheiere de ședință pronunțată în aceeași zi, Judecătoria Deva a dispus menținerea măsurii arestării preventive față de inculpați până la data de 29 iulie 2002, întemeindu-se pe art. 300 din Codul de procedură penală (CPP).

7. În ședința din data de 29 iulie 2002, reclamantul a cerut amânarea judecării pentru a-și angaja un avocat. Încuviințându-i cererea și ținând cont de concluziile parchetului, instanța de fond a menținut măsura arestării preventive a coinculpaților în temeiul art. 300 din CPP.

8. La 26 august și 9 septembrie 2002 judecătoria a menținut arestarea preventivă a reclamantului și a lui S.I., în temeiul art. 300 din CPP, având în vedere cererile de amânare ale parchetului și alte altor coinculpați și pentru a putea delibera pe fond asupra excepțiilor ridicate.

9. În ședința din data de 23 septembrie 2002, reclamantul a arătat că instanța nu putea să mențină măsura arestării preventive, ci putea numai să o prelungească printr-o decizie motivată în temeiul art. 155 și următoarele din CPP. Acesta a solicitat punerea sa în libertate. Printr-o încheiere de ședință pronunțată în aceeași zi, judecătoria a statuat că instanța putea menține, în camera de consiliu, măsura arestării preventive și că reclamantul putea contesta această măsură odată cu sentința pronunțată pe fondul cauzei. Judecătoria i-a respins cererea de punere în libertate și a menținut arestarea preventivă cu motivarea că punerea în libertate a reclamantului prezenta un pericol pentru ordinea publică și că gradul de complexitate a cauzei putea determina părțile interesate să „influențeze actele și probele” ce trebuiau prezentate în fața instanței.

10. La data de 7 octombrie 2002, reclamantul a solicitat revocarea măsurii arestării preventive motivând prin aceea că această măsură nu putea fi menținută, ci prelungită, și că, în orice caz, menținerea măsurii nu fusese motivată. Judecătoria a menținut această măsură, indicând art. 300 din CPP.

11. În ședințele din 21 octombrie, 4 noiembrie și 2 decembrie 2002, judecătoria a respins cererile reclamantului de revocare a măsurii arestării preventive sau de înlocuire a acestei măsuri cu interdicția de a părăsi localitatea. Instanța a confirmat totodată arestarea preventivă a inculpaților, arătând că „motivele inițiale care o justificau nu s-au schimbat, că faptele imputate erau grave și că pedeapsa prevăzută de lege era aspră”.

12. La 16 decembrie 2002 și 13 ianuarie 2003 judecătoria a menținut arestarea preventivă a reclamantului și a lui S.I., făcând referire la temeiul legal al arestării.

13. Prin sentința din data de 10 februarie 2003, judecătoria l-a condamnat pe reclamant la o pedeapsă de 3 ani de închisoare, reținând că probele depuse la dosar confirmau că partea

interesată își procurase și utilizase un certificat de participant la Revoluție pentru a putea înmatricula autoturisme fără a plăti taxele de import.

14. Reclamantul a introdus apel, arătând, pe lângă motivele ce țineau de fondul cauzei, că judecătoria nu motivase necesitatea de a menține arestarea sa preventivă și că aceasta confirmase măsura respectivă, deși legislația națională impunea o hotărâre de prelungire. Prin decizia din data de 24 iunie 2003, Tribunalul Hunedoara, care a reanalizat elementele din dosar, a confirmat sentința pronunțată în primă instanță, fără a analiza susținerile reclamantului cu privire la arestarea preventivă.

15. Recursul introdus de părți a fost și el respins de Curtea de Apel Alba Iulia, prin decizia definitivă din data de 17 februarie 2005.

16. La data de 20 februarie 2004, în timpul procedurii de recurs, reclamantul a fost pus în libertate în temeiul unei încheieri de ședință a curții de apel din data de 19 februarie 2004.

II. Dreptul intern pertinent

17. Prevederile relevante din Constituție și din Codul de procedură penală, astfel cum erau în vigoare la data faptelor, sunt descrise în cauzele *Konolos împotriva României* (nr. 26.600/02, 7 februarie 2008, §§ 19 și 24), *Samoila și Cionca împotriva României* (nr. 33.065/03, 4 martie 2008, §§ 36-40) și *Calmanovici împotriva României* (nr. 42.250/02, § 40, 1 iulie 2008).

18. De la modificarea sa prin Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 1 iulie 2003, Codul de procedură penală (CPP) prevede în mod expres obligația ca instanțele să verifice cu regularitate și pe toată durata procedurii legalitatea și temeinicia arestării preventive. În plus, este prevăzut un recurs imediat împotriva unei încheieri prin care se dispune menținerea unei măsuri provizorii, după trimiterea în judecată.

Î N D R E P T

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 5 § 3 din Convenție

19. Invocând art. 5 § 3 din Convenție, reclamantul se plânge de durata arestării sale preventive și de lipsa de justificare a menținerii acestei măsuri de către instanțele interne, cu încălcarea art. 5 § 3 din Convenție, care prevede următoarele în partea sa relevantă:

„Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol (...) are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții privind prezența persoanei în cauză la audiere. ”

A. Asupra admisibilității

20. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea mai constată că nu este afectat de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

1. Argumentele părților

21. Reclamantul subliniază că a fost ținut în arest preventiv de la data de 19 martie 2002 până la data de 19 februarie 2004, când Curtea de Apel Alba Iulia a dispus punerea sa în libertate. De asemenea, el observă că, în contradicție cu prevederile art. 20 și art. 23 § 4 din Constituție, instanțele naționale au omis să motiveze necesitatea de a menține măsura arestării preventive și pericolul pentru ordinea publică pe care l-ar fi reprezentat punerea sa în libertate. De asemenea, el consideră că necesitatea de a prelungi această măsură nu era justificată de comportamentul său.

22. Făcând referire la jurisprudența Curții în materie, Guvernul consideră că arestarea preventivă a reclamantului a luat sfârșit în momentul condamnării sale în primă instanță, la data de 10 februarie 2003, de către Judecătoria Deva. Astfel, măsura a durat 10 luni și 3 săptămâni. În opinia sa, această durată nu este exagerată. De asemenea, Guvernul observă că hotărârile de prelungire a arestării preventive au fost ample motivate de instanță, luând în considerare argumentele părților.

2. Aprecierea Curții

a) Perioada care trebuie luată în considerare

23. Curtea reamintește că perioada acoperită de art. 5 § 1 c) din Convenție se încheie în general la data la care se statuează asupra temeiniciei acuzației aduse împotriva părții interesate, chiar dacă acest lucru ar avea loc numai în primă instanță (*Kudla împotriva Poloniei* [MC], nr. 30.210/96, § 104, CEDO 2000-XI, și *Lavents împotriva Letoniei*, nr. 58.442/00, § 66, 28 noiembrie 2002). În ceea ce privește perioada care trebuie luată în considerare din perspectiva art. 5 § 3 din Convenție, Curtea reamintește că ea este aceeași ca și pentru art. 5 § 1 c) [*Svipsta împotriva Letoniei*, nr. 66.820/01, § 107, CEDO 2006-III (extrase)].

24. Curtea constată încă de la început că, în cauza de față, perioada vizată de art. 5 § 3 a început la data de 19 martie 2002, data arestării reclamantului. În ceea ce privește durata arestării preventive, ea s-a încheiat odată cu sentința de condamnare pronunțată de Judecătoria Deva la data de 10 februarie 2003. Această perioadă a durat, prin urmare, 10 luni, 3 săptămâni și o zi. Curtea consideră că această durată este suficient de lungă pentru a putea ridica probleme din perspectiva art. 5 § 3 (*Sarban împotriva Moldovei*, nr. 3.456/05, §§ 8-24, 4 octombrie 2005, și *Castravet împotriva Moldovei*, nr. 23.393/05, §§ 7-14, 13 martie 2007).

b) Justificarea arestării preventive

25. Curtea face trimitere la principiile fundamentale care se desprind din jurisprudența sa și care determină caracterul rezonabil al arestării, în sensul art. 5 § 3 din Convenție (vezi, de exemplu, *Labita împotriva Italiei* [MC], nr. 26.772/95, § 152, CEDO 2000-IV, *Calmanovici împotriva României*, nr. 42.250/02, §§ 90-94, 1 iulie 2008, și jurisprudența citată în acestea).

26. Curtea reamintește și că art. 5 § 3 din Convenție impune necesitatea ca orice perioadă de arest preventiv, indiferent cât de scurtă ar fi ea, să fie justificată într-un mod convingător de către autorități (vezi *Shishkov împotriva Bulgariei*, nr. 38.822/97, § 66, CEDO 2003-I; *Belchev împotriva Bulgariei*, nr. 39.270/98, § 82, 8 aprilie 2004, și *Sarban*, menționată mai sus, § 97). O hotărâre motivată convinge părțile cu privire la faptul că argumentele lor au fost avute în vedere (*Sarban*, menționată mai sus, § 98).

27. Curtea observă că instanțele naționale au confirmat periodic arestarea preventivă a reclamantului și a unui alt inculpat. Curtea constată, în primul rând, că, de la 1 iulie până la 23 septembrie 2002, instanțele naționale au prelungit această măsură fără a analiza argumentele reclamantului și fără nicio motivare.

28. Curtea observă că, la această din urmă dată, judecătoria a justificat arestarea preventivă prin complexitatea cauzei, prin faptul că punerea în libertate a reclamantului ar fi reprezentat un pericol pentru ordinea publică și prin posibilitatea ca acesta să influențeze probele ce trebuiau prezentate în cauză. Curtea constată caracterul prea succint și abstract al motivării acestei hotărâri, care s-a limitat la a menționa anumite criterii prevăzute de lege, dar care omitea să specifice modul în care aceste criterii se aplicau în cazul reclamantului (*Calmanovici*, menționată mai sus, §§ 97-98).

29. Desigur, necesitatea de a păstra ordinea publică și de a asigura o bună desfășurare a anchetei a fost deja recunoscută de Curte ca motiv ce poate justifica continuarea unei privări de libertate (*Letellier împotriva Franței*, hotărârea din 26 iunie 1991, seria A nr. 207, p. 19, § 39, și, *mutatis mutandis*, *Garycki împotriva Poloniei*, nr. 14.348/02, § 48, 6 februarie 2007). Cu toate acestea, în speță, judecătoria nu a oferit nicio explicație pentru a justifica cum ar fi putut punerea în libertate a reclamantului să aibă un impact negativ asupra societății sau cum ar fi împiedicat ancheta. Mai mult, justificarea detenției nu se raporta la situația concretă a fiecăreia dintre părțile interesate, vizând în mod general persoanele cercetate în cadrul procedurii (*Calmanovici*, menționată mai sus, § 100, și *mutatis mutandis*, *Dolgova împotriva Rusiei*, nr. 11.886/05, § 49, 2 martie 2006).

30. Curtea mai constată că instanța a menținut arestarea prin formule identice, pentru a nu spune stereotipe, repetând de-a lungul timpului aceleași criterii, pe baza aceleași formule. Or, o astfel de justificare nu este conformă cu cerințele art. 5 § 3 din Convenție (*Mansur împotriva Turciei*, hotărârea din 8 iunie 1995, seria A nr. 319-B, p. 50, § 55, și *Svipsta*, menționată mai sus, § 109).

31. Pe de altă parte, Curtea reamintește că art. 5 § 3 din Convenție le impune instanțelor naționale, atunci când sunt confruntate cu necesitatea de a prelungi o măsură de arestare preventivă, să ia în considerare măsurile alternative prevăzute de legislația națională.

Într-adevăr, articolul citat mai sus garantează nu numai „dreptul de a fi judecat într-un termen rezonabil“, ci prevede și că punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții ce asigură prezentarea părții interesate la termenul de judecată (*Jabłoński împotriva Poloniei*, nr. 33.492/96, § 83, 21 decembrie 2000, și *Patsouria împotriva Georgiei*, nr. 30.779/04, §§ 75-76, 6 noiembrie 2007). Or, în cauza de față, instanțele naționale, deși sesizate cu o astfel de cerere, nu au precizat motivele pentru care o astfel de măsură alternativă nu ar fi fost pertinentă.

32. Având în vedere considerentele de mai sus, Curtea apreciază că, nemotivând suficient respingerile cererilor de punere în libertate ale reclamantului și neluând în considerare posibilitatea luării unor măsuri alternative, autoritățile nu au oferit motive „pertinente și suficiente“ pentru a justifica necesitatea de a-l menține în arest preventiv pe perioada în discuție. De aceea, Curtea apreciază că nu mai este necesar să se stabilească în ce măsură autoritățile competente au contribuit cu o „diligență specială“ la continuitatea procedurii (Dolgova, menționată mai sus, § 50 in fine).

Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 5 § 3 din Convenție.

II. Asupra pretensei încălcări a art. 5 § 4 din Convenție

33. Reclamantul consideră că faptul că, de la data de 1 iulie și până la data de 2 decembrie 2002, judecătoria a dispus „menținerea“ arestării sale preventive l-a lipsit de orice posibilitate de a determina controlul legalității menținerii sale în arest, cu încălcarea art. 5 § 4 din Convenție, care prevede următoarele:

Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.

A. Asupra admisibilității

34. Curtea constată că arestarea preventivă a reclamantului a fost menținută succesiv de la data de 1 iulie 2002 până la data de 10 februarie 2003 și că reclamantul se plânge de imposibilitatea de a contesta aceste încheieri de ședință în fața instanțelor naționale. Cu toate acestea, Curtea observă că reclamantul nu a sesizat Curtea cu acest capăt de cerere decât la data de 4 martie 2003. Prin urmare, ea consideră că, în ceea ce privește încheierile de ședință pronunțate înainte de data de 4 septembrie 2002, termenul de 6 luni impus de art. 35 din Convenție nu a fost respectat. Rezultă că această parte a capătului de cerere este tardivă și trebuie respinsă în aplicarea art. 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

35. Curtea constată că, în ceea ce privește încheierile de ședință pronunțate începând cu data de 4 septembrie 2002, acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, constată că acesta nu este afectat de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

1. Argumentele părților

36. Reclamantul subliniază că a contestat încheierile de ședință ce dispuneau plasarea și menținerea sa în arest preventiv, conform dreptului intern.

37. Citând jurisprudența Curții în materie, Guvernul reamintește că art. 5 § 4 din Convenție se mulțumește cu existența unui control judiciar al prelungirii măsurii arestării preventive și nu obligă statele contractante să instaureze un dublu grad de jurisdicție pentru examinarea cererilor de prelungire a arestării preventive. În opinia sa, în speță, dreptul reclamantului garantat de art. 5 § 4 citat mai sus a fost respectat prin existența mai multor verificări ale legalității și temeiniciei măsurii arestării preventive, verificări ce au avut loc în scurt timp în fața instanțelor naționale. Guvernul mai observă că, astfel cum a precizat Judecătoria Deva în sentința sa din data de 23 septembrie 2002, încheierile de ședință ce dispuneau menținerea măsurii arestării preventive puteau fi contestate deodată cu sentința pronunțată pe fondul cauzei.

2. Aprecierea Curții

a) Principii generale stabilite de jurisprudența Curții

38. Curtea reamintește că art. 5 § 4 nu garantează niciun drept, ca atare, la un recurs împotriva hotărârilor ce dispun sau ce prelungesc o măsură de detenție. Cu toate acestea, un stat care se dotează cu un astfel de sistem trebuie, în principiu, să le acorde deținuților aceleași garanții în apel ca și în primă instanță (*Toth împotriva Austriei*, hotărârea din 12 decembrie 1991, seria A nr. 224, p. 23, § 84). Această cale de atac îi oferă părții interesate garanții suplimentare privind evaluarea necesității de a se prelungi arestarea preventivă [*Van Thuil împotriva Olandei* (dec.), nr. 20.510/02, 9 decembrie 2004] și trebuie să ducă, în scurt timp, la o hotărâre judecătorească prin care să se pună capăt arestării, dacă aceasta se dovedește a fi ilegală (*Baranowski împotriva Poloniei*, nr. 28.358/95, § 68, CEDO 2000-III).

39. La fel ca orice altă prevedere a Convenției și a protocoalelor sale, art. 5 § 4 trebuie să se interpreteze astfel încât drepturile pe care le consacră să nu fie teoretice și iluzorii, ci concrete și efective (vezi, printre altele, *Artico împotriva Italiei*, hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, pp. 15-16, § 33, și *Schöps împotriva Germaniei*, nr. 25.116/94, § 47, CEDO 2001-I).

40. Prima garanție fundamentală care se desprinde în mod natural din art. 5 § 4 din Convenție este dreptul de a-ți fi analizată efectiv cererea de judecătorul sesizat cu un recurs împotriva unei măsuri de detenție. Desigur, această prevedere nu obligă magistratul să studieze în profunzime fiecare dintre argumentele avansate de recurent. Totuși, garanțiile pe care le consacră ar fi golite de sens dacă judecătorul ar putea omite să ia în considerare fapte concrete invocate de deținut și susceptibile să arunce o umbră de îndoială peste „legalitatea” privării de libertate (*Nikolova împotriva Bulgariei* [MC], nr. 31.195/96, § 61, CEDO 1999-II).

b) Aplicarea principiilor de mai sus în cauza de față

41. În ceea ce privește argumentul Guvernului, bazat pe lipsa dreptului de a formula recurs împotriva acestor hotărâri, Curtea observă, cu titlu preliminar, că Guvernul însuși, reluând argumentele Judecătoriei Deva expuse în sentința sa din data de 23 septembrie 2002, indică faptul că reclamantului îi era permis să conteste încheierile de ședință litigioase deodată cu sentința pronunțată pe fondul cauzei. Prin urmare, sistemul juridic național prevedea un recurs.

42. Curtea mai constată că prin încheierile de ședință din 23 septembrie, 21 octombrie, 4 noiembrie și 2 decembrie 2002 s-a menținut măsura arestării preventive, respingându-se, în același timp, cererile de eliberare ale reclamantului. Or, analizând chestiuni similare cu cele ale cauzei de față, Curtea a constatat deja că incertitudinea jurisprudențială care caracteriza la data evenimentelor respingerea unei cereri de eliberare nu le putea cauza prejudiciu reclamantilor sub aspectul refuzului dreptului însuși de a formula recurs împotriva încheierilor prin care li se resping cererile de eliberare (vezi *Samoilă și Cionca*, menționată mai sus, §§ 40 și 74).

43. Pe de altă parte, Curtea constată că, după trimiterea în judecată a cauzei, hotărârile prin care se dispunea menținerea reclamantului în arest preventiv nu erau suficient motivate sau erau lipsite de orice motivare (vezi paragrafele 25-34 de mai sus). Aceste hotărâri nu puteau așadar să fie considerate compatibile cu cerințele unui control judiciar efectiv al legalității arestării în cauză.

44. În plus, Curtea observă că, deși reclamantul a exercitat recursul indicat de judecătorie (vezi paragrafele 9 și 14 de mai sus), tribunalul nu i-a analizat motivele referitoare la nelegalitatea arestării sale preventive. Or, o astfel de analiză se impunea cu atât mai mult cu cât instanța care a dispus menținerea măsurii nu și-a motivat hotărârile și nu a analizat argumentele reclamantului referitoare la lipsa de justificare a unei astfel de măsuri (*Svipsta*, menționată mai sus, §§ 130-134, și, *a contrario*, *Van Thuil*, menționată mai sus).

45. În continuare, Curtea trebuie să analizeze dacă acest din urmă recurs putea duce, pe termen scurt, la o hotărâre judecătorească prin care să se pună capăt arestării dacă aceasta s-ar fi dovedit nelegală (*Baranowski*, menționată mai sus, § 68). În acest sens, Curtea observă că recursul împotriva hotărârilor în cauză era legat de judecarea pe fond și că hotărârea instanței de apel nu a intervenit decât după circa 4 luni și două săptămâni de la încetarea situației litigioase, când reclamantul era deținut după condamnare (*Konolos împotriva României*, nr. 26.600/02, § 36, 7 februarie 2008).

46. În fine, Curtea ia notă de modificările legislative aduse de Legea nr. 281/2003 Codului de procedură penală, care prevede în mod expres un recurs imediat împotriva unei hotărâri ce dispune menținerea unei măsuri provizorii după trimiterea în judecată a unui acuzat.

47. Având în vedere cele de mai sus, Curtea constată că reclamantul nu a beneficiat de un recurs în fața unei instanțe, în conformitate cu cerințele art. 5 § 4 din Convenție.

Prin urmare, a avut loc încălcarea acestei prevederi.

III. Asupra celorlalte pretinse încălcări

48. Reclamantul se plânge de arestarea sa preventivă prin decizia procurorului și de faptul că nu a fost trimis imediat în fața unei instanțe, cu încălcarea art. 5 § 3 din Convenție. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, el se plânge de inechitatea procedurii penale pornite împotriva sa și de durata acesteia, pe care o consideră exagerată. În observațiile sale din data de 4 iulie 2008, reclamantul afirmă că nu a putut obține audierea martorului apărării, I.R. Prin scrisoarea din data de 19 noiembrie 2007, el se plânge de tratamentele inumane la care susține că ar fi fost supus în momentul arestării sale și pe durata detenției sale.

49. Curtea constată că reclamantul a fost arestat preventiv la data de 19 martie 2002 și că, așa cum reiese din dosar, a fost prezentat cu 30 de zile mai târziu în fața unui magistrat abilitat să exercite funcții judiciare în vederea analizării legalității arestării sale. Or, în măsura în care reclamantul a sesizat Curtea cu acest capăt de cerere la data de 4 martie 2003, capătul său de cerere este tardiv [*Mujea împotriva României* (dec.), nr. 44.696/98, 10 septembrie 2002].

50. În ceea ce privește susținerile reclamantului cu privire la inechitatea procedurii penale, Curtea observă că, din totalitatea elementelor aflate la dispoziția sa, rezultă că ele nu sunt întemeiate. Ea reamintește că, în principiu, instanțelor naționale le revine obligația de a aprecia elementele culese de ele și relevanța celor a căror prezentare o doresc acuzații (*Barberà, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei* din 6 decembrie 1988, seria A nr. 146, p. 31, § 68). Din hotărârile instanțelor interne rezultă că reclamantul a beneficiat de o procedură publică și contradictorie și că temeiul condamnării sale consta într-o serie de elemente de probă. În ceea ce privește capătul de cerere referitor la imposibilitatea de a obține interogarea martorului I.R., trebuie menționat că el a fost introdus tardiv în fața Curții.

51. Curtea mai observă că procedura penală îndreptată împotriva reclamantului a început la data de 19 martie 2002 și a luat sfârșit la data de 17 februarie 2005. Ea a durat aproximativ 2 ani și 11 luni pentru 3 grade de jurisdicție. Or, conform jurisprudenței Curții în materie (*Reiner și alții împotriva României*, nr. 1.505/02, § 60, 27 septembrie 2007) și având în vedere probele depuse la dosar, această durată nu pare să fie excesivă.

52. Curtea observă că plângerea privind tratamentele inumane aplicate reclamantului nu este susținută, având în vedere că nu a fost prezentat niciun început de probă (vezi, *mutatis mutandis*, *Klaas împotriva Germaniei*, 22 septembrie 1993, § 30, seria A nr. 269). Pe de altă parte, din dosar nu reiese că reclamantul ar fi sesizat instanțele naționale cu o plângere penală împotriva pretinsului agresor.

53. Rezultă că aceste capete de cerere sunt fie tardive, fie vădit neîntemeiate și trebuie respinse făcând aplicarea art. 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

IV. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

54. Conform art. 41 din Convenție:

„ Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. ”

A. Prejudiciu

55. Reclamantul solicită suma de 500.000 euro (EUR) pentru daunele materiale și morale suferite din cauza arestării sale preventive.

56. Guvernul consideră că, în măsura în care cererea vizează în principal art. 5 §§ 3 și 4 din Convenție, reclamantul nu poate solicita reparația unui prejudiciu material. În ceea ce privește prejudiciul moral, el consideră că suma solicitată este excesivă și că o eventuală constatare a încălcării ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a prejudiciului moral pe care reclamantul pretinde că l-a suferit.

57. Curtea constată că singura bază ce trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă, în speță, în încălcarea art. 5 §§ 3 și 4. În ceea ce privește prejudiciul material, ea observă că reclamantul nu l-a exprimat în cifre și că nu există nicio legătură de cauzalitate între faptele care au determinat-o să constate încălcarea Convenției și prejudiciul material pentru care reclamantul solicită despăgubirea. Prin urmare, ea respinge această cerere.

58. Curtea consideră totuși că reclamantul a suferit un prejudiciu moral incontestabil. Statuând în echitate, astfel cum prevede art. 41 din Convenție, ea îi acordă suma de 3.000 EUR, cu titlu de daune morale.

B. Cheltuieli de judecată

59. Reclamantul solicită rambursarea cheltuielilor de judecată, însă fără a preciza quantumul lor, pe care îl lasă la aprecierea Curții. El atașează la dosar chitanțe în valoare aproximativă de 150 EUR, reprezentând cheltuieli cu traduceri și curierat în relația cu Curtea, precum și cheltuieli angajate în timpul unei proceduri penale diferite de cea relevantă în speță.

60. Guvernul observă că reclamantul nu și-a cuantificat cererile și că documentele justificative prezentate în fața Curții nu au o legătură directă cu cauza de față.

61. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al quantumului lor. În speță, ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabilă suma de 150 EUR drept cheltuieli de judecată, pe care i-o acordă reclamantului.

C. Dobânzi moratorii

62. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 5 §§ 3 și 4 din Convenție, acesta din urmă în ceea ce privește menținerea reclamantului în stare de arest preventiv după data de 4 septembrie 2002, și inadmisibilă în rest;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 5 § 3 din Convenție;

3. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 5 § 4 din Convenție;

4. hotărăște:

a) ca statul pârât să îi plătească reclamantului, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 § 2 din Convenție, suma de 3.000 EUR (trei mii euro), cu titlu de daune morale, și 150 EUR (una sută cincizeci euro), cu titlu de cheltuieli de judecată;

b) ca sumele respective să fie convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății și la acestea să se adauge orice sumă ce ar putea fi datorată drept impozit;

c) ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

5. respinge cererea de reparație echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză, ulterior fiind comunicată în scris la data de 31 martie 2009, făcând aplicarea art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

grefer